

hold til Hartkornet, saa, hvis dette Ord „passende“ skal have Noget at betyde, kan det dog vistnok ikke betyde det, at netop en Gaard af 2 Tdr. Hartkorn skal høre to Gange, medens en Gaard paa een Td. kun hører een Gang, altsaa at en Gaard paa 40 Tdr. skulde høre 40 Gange, medens en Gaard paa een Td. Hartkorn hører een Gang (Flere Stemmer: Jo!). De siger jo! mine Herrer! men jeg maa her til bemærke, at der indtræder Tilfælde, hvor de Kjørepligtige skulde møde med alle Vogne, og naar nu de Kjørepligtige skulde møde med alle Vogne, for hvilke de staae opførte i Regulativet, hvorledes ville de da gjøre det muligt, at den, som kun eier to Heste og een Vogn til 2 Tdr. Hartkorn, at han skal møde med 4 Heste og 2 Vogne, hvorledes skulde det være muligt for ham at skaffe disse tilfælde? Det hjælper ikke, at han møder een Gang mere, thi han skal møde til den samme Dag med 2 Vogne. Det var den første Betænkelse, som jeg havde ved Udvalgets Forslag; men dernæst er der virkelig ogsaa Betænkelse med Hensyn til det ringe Hartkorn. Det er i Jylland meget almindeligt, at Jorden drives ved Stude. Der bliver nu, da Bestemmelsen, om Kjørslerne skulde staae i passende Forhold til Hartkornet, forklæres derhen, at ogsaa Hesteholdet tages i Betragtning, taget Hensyn til, om en saadan Mand overhovedet holder Heste eller ikke; man tilføjer ham derfor ikke til en Amtsreise, men man lader ham f. Ex. gjøre flere Sognereiser, disse kan han præstere med sine Stude, og han har ikke betydelige Omkostninger derved, medens Amtsreiserne derimod vilde falde ham meget besværlige, da han dertil kun tør bruge Heste. Jeg har Erfaringen for mig fra den sidste Krig; uagtet det dengang var reguleret paa den Maade, at man virkelig tog Hestehold i Betragtning, saa var det dog ikke muligt at staae alle de Folk, som hørte med Stude, de maatte undertiden skaffe Befordring med Heste, og disse kostede dem meget betydeligt, langt betydeligere, end man virkelig skulde have troet, og det er ikke usædvanligt, at der er givet henved 8 eller 10 Rbd. for en Kjørsel. Det er dog Ting, som jeg troer vel under saadanne Omstændigheder burde komme i Betragtning,

og det, inden man tager nogen Bestemmelse om denne Sag. Jeg modsigter derved ingenlunde, at det er muligt, at Kjørselspligten kan senere blive ordnet efter Hartkornet; men jeg troer, at, førend man gaaer ind paa at tage en saadan Bestemmelse, saa burde man vente, indtil man havde indhentet fuldstændige Oplysninger fra de forskjellige Steder, og navnlig hos de forskjellige Amtsraad og Sogneforstanderskaber, om det ogsaa er et almindeligt Ønske, at en saadan Inddeling efter Hartkornet skulde indføres, saaledes at, naar den Mand, som har 1 Td. Hartkorn, hører een Gang, skal den, som har 2 Tdr., høre 2 Gange osv.

Indenrigsministeren: Til hvad jeg allerede har havt den Ære at fremsføre, og hvad den sidste ærede Taler yttrede, skal jeg endnu kun sige dette, at de Fordelinger af Kjørsler, som have fundet Sted, navnlig af overordentlige Kjørsler til Militaire, baade til den danske Armee og til den fjendtlige, have givet Anledning til mange Klager. Jeg har ikke seet en eneste Klage fra nogen Bestiuder af en større Eiendom, men jeg har seet adskillige Klager fra Bestiudere af smaa Eiendomme, og det netop Klager over, at Fordelingen var skeet efter Hartkornet. Ære ved andre Leiligheder de store Bestiudere derved blevne favoriserede, da er det mig ubekendt; men det veed jeg, at de smaa Eiendomsbestiudere, navnlig i Jylland, have fundet sig meget utilfredse med den Ordning, som har fundet Sted i saa Henseende, og at der endogsaa har været Tilfælde, hvor der er opstaaet Conflicter, saaledes, at den fungerende Overværdighed har vægret sig ved at udføre den Udpantningsordre, som var begjert af ham i Henhold til den Anordning, der tidligere var truffen i Amtet, fordi han fandt den hele Ordning af Sagen urigtig, da Fordelingen var skeet efter Hartkornet. Jeg troer derfor, at et ubetinget Hensyn til Hartkornet, saaledes som Comitteen har foreslaaet det, fremdeles vil føre til de største Ulemper. Det ligger i Sagens Natur, at der maa findes en Afvælgelse Sted, naar det hedder i Frihørselsanordningen, at Kjørslerne skulde udredes i passende Forhold, medens der, naar det udtrykkeligt hedder, at de skulde fordeles efter Hartkornet, maa findes en arithmetisk